

L'ALT EMPORDÀ

Text > JOAN FERRERÓS

Ordis i els ibis ermitans | Fa tres segles que al «territori» va desaparèixer definitivament un volàtil anomenat *ibis ermità* (*ibis chauve* en francès, perquè tenen el cap pelat). Ara, la Secretaria General de Transició Ecològica (Jordi Sargatal, ornitòleg) mirarà de reintroduir l'any vinent aquest ocell començant per l'espai del massís del Montgrí com a possible habitatge. A Àustria i a Alemanya, acotxats pels zoològics que en controlen el procés, ja han assolit fer-ne reviure uns dos mil exemplars a casa seva. I fan més: ajuden els seus ibis ermitans guiant-los —sempre han viscut en captivitat— al llarg de tres mil quilòmetres fins a Cadis, perquè trobin un clima més càlid; de tornar ja en sabran sols. Com que Catalunya queda a mig camí, part de l'ocellam i els ultralleugers que els marcaven el camí com si fossin monitors aeris s'ha aturat a Ordis per descansar. Els aparells, per atendre els ibis, estaven ocupats per dos pilots i dues biòlogues. Jordi Sargatal, que els hi esperava, es va confessar fascinat per la proesa. El naturalista figuerenc també fa anys que té el projecte de reintroduir la foca monjo al cap de Creus, d'on, segons els testimonis, fa uns cinquanta anys en van desaparèixer les darreres.

Cistella i el llop | Bé, exactament una lloba, l'única que hi ha a Catalunya i que s'ha pogut fins i tot fotografiar al terme de Cistella. Els altres quatre exemplars escampats pel territori són mascles: un sembla que volta per l'Albera sense que es tingui constància que, de moment, es relacionin ni s'aparellin, cosa que és l'objectiu dels naturalistes. Sí que, en canvi, ha coincidit la presència de la lloba amb els atacs que han sofert ramats a Cistella mateix i a Cabanelles. Afegim que l'Administració ha dedicat cinquanta mil euros per sufragar aquesta classe de danys. Cas que la lloba per ara alt-empordanesa es reproduïu, probablement les institucions, seguint el model europeu (encara que Espanya hi està en contra) en projectarien un pla de re-

cuperació. Fa un segle que el llop es va extingir per la caça sistemàtica que el va delmar, i aquests que avui han arribat ho han fet pel seu compte des d'Itàlia, segurament. Actualment, està prohibit caçar-ne, de manera que un Manelic d'avui dia no podria pas presumir d'haver-ne mort cap... llevat del de dues potes.

Brunyols figuerencs | *Bunyols*, segons la normativa general. La fleca Maia, de la plaça de la Palmera, ha guanyat el premi al millor brunyol de l'Empordà. En efecte, el primer concurs bunyolaire (amb participació de quinze establiments) es va celebrar a l'Escola d'Hostaleria local, en el marc del Fòrum Gastronòmic Ciutat produït a la capital empordanesa. El fòrum, a més, tenia com a objectiu promocionar els fogons empordanesos: la cuina dolça, representada pels brunyols, les flaones de Figueres, els taps de Cadaqués i la crep Suzette del Duran; sembla que la botifarra dolça no va merèixer cap atenció particular. Pel que fa al salat, la llagosta del cap de Creus, els plats de mar i muntanya, etc. Les figures dels principals establiments comarcals hi van tenir un moment estel·lar.

>> *Bunyols de la fleca Maia de Figueres.*
(FOTO: MAIA FLEQUERS)

EL BAIX EMPORDÀ

Text > PURI ABARCA

Les llibreries de Calonge i Sant Antoni | Calonge i Sant Antoni continua treballant per tirar endavant la marca Poble de Llibres, amb activitats per potenciar aquesta consideració i per fomentar la lectura. S'hi ha iniciat un projecte educatiu en col·laboració amb els centres escolars del

municipi per promocionar, ensenyar i fomentar l'hàbit de la lectura, l'escriptura, la llengua i el coneixement, a banda de dinamitzar i desestacionalitzar el sector comercial de les llibreries. Per dur a terme el projecte, s'han organitzat seixanta activitats, que es faran entre la tardor del 2024 i la primavera del 2025, a les dues llars d'infants, les tres escoles de primària i l'institut del municipi, com ara contacontes i contes musicats a partir de continguts de llibres o classes de dibuix i tallers creatius de costura i manualitats, a més a més de tallers sobre l'ofici de llibreter. El programa també inclou tallers d'arqueologia, guies, memòria o recerca històrica. Tot plegat, proposat i dissenyat per les cinc llibreries del poble, i hi participen escriptors i professors de narrativa de l'Escola d'Espectura de l'Ateneu Barcelonès i del Laboratori de Lletres. Amb elles i ells, els assistents als tallers aprenen a posar fil a l'agulla i es comencen a introduir en l'ofici literari, aplicant tècniques com ara superar el bloqueig conegut com la «síndrome del paper en blanc». A més a més, s'han programat quatre píncoles literàries amb quatre autors catalans: Jordi Puntí, Màrius Serra, Carlota Gurt i Anna Ballbona. És de molt agrair que la iniciativa de Poble de Llibres no hagi quedat només en un cop d'efecte inicial i que es treballi per potenciar realment la literatura i el gust per la lectura, un hàbit que, en les últimes dècades, ha davallat progressivament.

Reobertura del poblat de Castell

La tardor passada es va reobrir al públic el poblat ibèric de Castell (Palamós), després de tres anys de treballs arqueològics i de consolidació de la zona, que havia estat amenaçada per esllavissades. El poblat, que va ser declarat bé cultural d'interès nacional (BCIN) en la categoria de zona arqueològica i que està inclòs en el Pla Especial de Protecció del Patrimoni de Palamós, s'ubica en un promontori que entra al mar i que està unit a terra ferma per un petit istme a l'extrem nord de la platja de Castell. Es calcula que les primeres ocupacions del lloc van tenir lloc en el segle VI aC, amb una petita comunitat indígena de la primera edat del ferro. A finals del segle V aC s'hi degué instal·lar el primer